

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tad-29 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 687/2000/1

**Philip Pace & Sons Limited
vs
Joseph Cini ezercenti l-kummerc bl-isem C. Cini
Poultry Products**

Il-Qorti,

PRELIMINARI

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha s-socjeta' attrici ppremettiet illi l-konvenut jinsab debitur versu s-socjeta' attrici fis-somma ta' ghaxart elef, seba' mija u tlieta u tletin liri Maltin u disghin centezmu (Lm10,733.90) rapprezentanti in kwantu ghal hamest elef, sitt mija u dsatax-il lira Maltin u hamsa u ghoxrin centezmu (Lm5,619.25) prezz ta' ngredjenti konnessi mal-ikel

mibjugha mis-socjeta' attrici lill-konvenut u in kwantu ghal hamest elef, mija u erbatax-il lira Maltin u hamsa u sittin centezmu (Lm5,114.65) bilanc minn somma akbar prezz ta' makkinarju mibjugh u kkonsenjat mis-socjeta' attrici lill-konvenut u spejjez relattivi in konnessjoni max-xiri tal-istess, skond ma jirrizulta mill-annessa skrittura mmarkata Dokument 'A' u prospett immarkat Dokument 'B', liema dejn hu cert, likwidu u dovut.

Premess illi l-konvenut nonostante li gie interpellat sabiex ihallas baqa' inadempjenti.

Premess illi fil-fehma tas-socjeta' attrici il-konvenut m'ghandux eccezzjonijiet xi jressaq kontra t-talbiet attrici.

Is-socjeta' attrici talbet li din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddeciedi skond it-talba bid-dispenza mis-smiegh tal-kawza a tenur tal-Artikolu 167 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili.

2. Tikkundanna lill-konvenut ihallas lis-socjeta' attrici is-somma ta' ghaxart elef, seba' mija u tlieta u tletin lira Maltin u disghin centezmu (Lm10,733.90) rapprezentanti in kwantu ghal hamest elef, sitt mija u dsatax-il lira Maltin u hamsa u ghoxrin centezmu (Lm5,619.25) prezz ta' ingredjenti konnessi mal-ikel mibjugha mis-socjeta' attrici lill-konvenut u in kwantu ghal hamest elef, mija u erbatax-il lira Maltin u hamsa u sittin centezmu (Lm5,114.65) bilanc minn somma akbar, prezz ta' makkinarju mibjugh u kkonsenjat mis-socjeta' attrici lill-konvenut u spejjez relattivi in konnessjoni max-xiri tal-istess, liema dejn hu cert, likwidu u dovut.

Bl-imghax kummercjali mid-data tal-konsenja sad-data tal-effettiv pagament li sad-disgha u ghoxrin (29) ta' Frar, 2000 kien jammonta ghal elf, seba' mija disgha u hamsin liri Maltin u hamsa u hamsin centezmu (Lm1,759.55) u bl-imghax kummercjali ulterjuri sad-data tal-effettiv pagament u bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali ipprezentata fis-sbatax (17) ta' Marzu, 2000 u tal-Mandat

Kopja Informali ta' Sentenza

ta' Sekwestru u ittra ufficjali ipprezentati kontestwalment kontra l-konvenut.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici a fol. 3;

Rat **in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut** Joseph Cini nomine a fol. 18 fejn eccepixxa illi:

1. In linea preliminari, il-konvenut Joseph Cini jinvoka l-principju tal-privilegium fori favur tieghu u jeccepixxi n-nuqqas ta' gurdizzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti stante illi huwa kellu jigi mharrek fil-post tar-residenza u domicilju tieghu illi huwa Ghawdex u mhux Malta.

2. Minghajr pregudizzju ghas-suespost, in linea prelinari, il-konvenut jeccepixxi wkoll illi huwa mhux il-legittimo contraddittorio tal-kawza odjerna stante illi f'kull negozju illi seta' kien hemm bejn il-partijiet, Joseph Cini dejjem kien qed jagixxi ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' kummercjali Carmelo Cini Poultry Products Limited u ghaldaqstant huwa ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju;

3. Minghajr pregudizzju ghall-premess, is-somma illi qed tippretendi is-socjeta' attrici ma hiex dovuta kollha, anzi jekk hi dovuta xi somma huwa dovut ammont ferm anqas minn dak pretiz mis-socjeta' attrici;

4. Minghajr pregudizzju ghall-premess, wahda mill-bicciet tal-makkinarju konsenjat mis-socjeta' attrici ma hux tal-livell illi gie ordnat minn Carmelo Cini Poultry Products Limited u aktar minn hekk huwa minus b'difett latenti, liema difett ikkawza telf ta' profitti, danni u spejjez kbar lis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited;

5. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri, fid-dritt u fil-fatt.

Rat **il-kontrotalba tal-konvenut** ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' kummercjali Carmelo Cini Poultry Products Limited a fol. 21 fejn eccepixxa illi:

Premess illi fis-sitta u ghoxrin ta' April, elf disa' mija u sitta u disghin (26/04/96) il-konvenut nomine ghamel ordni lis-socjeta' rikonvenuta sabiex tikkonsenja lis-socjeta' kummercjali Carmelo Cini Poultry Products Limited diversi bicciet ta' makkinarju ammontanti ghal tlettax-il elf, hames mija u tmenin lira Maltin (Lm13,580), b'depozitu ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000), bil-ftehim illi l-imsemmi makkinarju kellu jigi konsenjat fi zmien xahar;

Premess illi fit-tnejn u ghoxrin ta' Mejju, elf disa' mija u sitta u disghin (22/05/96) is-socjeta' rikonvenuta Philip Pace & Sons Ltd. ikkonsenjat lis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited konsenja ta' flavours u ngredjenti ta' l-ikel fis-somma ta' elfejn, seba' mija u sebgha u tletin Lira Maltin u sebgha u tmenin centezmu (Lm2,737.87);

Premess illi fit-tmienja ta' Lulju, elf disa' mija u sitta u disghin (08/07/1996) is-socjeta' rikonvenuta Philip Pace and Sons Ltd. ikkonsenjat lis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited konsenja ta' "casing" fis-somma ta' elfejn, seba' mija u wiehed u ghoxrin lira Maltin u tnejn u ghoxrin centezmu (Lm2,721.22);

Premess illi l-konsenja tal-makkinarju ordnat mis-socjeta' C. Cini Poultry Products Limited fis-sitta u ghoxrin ta' April, elf, disa' mija u sitta u disghin (26/04/96), mhux biss ma saritx fiz-zmien miftiehem u cioe' fi zmien xahar izda baqghet ma saritx bil-konsegwenza illi l-konsenja ta' flavours u ngredjenti ta' l-ikel fis-somma ta' elfejn, seba' mija u sebgha u tletin lira Maltin u sebgha u tmenin centezmu (Lm2,737.87) skadiet u kellha tintrema' u dan meta l-ftehim kien illi l-ewwel kellha issir il-konsenja tal-makkinarju u wara l-konsenja tal-flavours;

Premess illi Joseph Cini ghan-nom u in rappresentanza tas-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited diversi drabi nforma verbalment lis-socjeta' rikonvenuta fuq id-dewmien fil-konsenja tal-makkinarju u fuq il-fatt illi l-konsenja ta' flavours u ngredjenti ta' l-ikel skadiet u kellha tintrema;

Premess illi sa April tal-elf, disa' mija u disgha u disghin (1999) il-konsenja tal-makkinarju kienet ghadha ma saritx;

Premess illi fl-ewwel ta' Mejju, elf, disa' mija u disgha u disghin (01/05/1999), is-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited ordnat zieda fil-makkinarju li kien ordnat fil-elf disa' mija u sitta u disghin (1996) bil-prezz globali ta' hamsa u ghoxrin elf, seba' mija u tmintax-il lira Maltin u sittin centezmu (Lm25,718.60); b'depozitu iehor fl-ewwel ta' Mejju, elf, disa' mija u disgha u disghin (01/05/1999) ta' ghaxart elef lira maltin (Lm10,000);

Premess illi kien hemm il-ftehim bejn il-partijiet illi l-ammont dovut ghall-konsenja tal-makkinarju kellu jithallas ghaxart elef lira Maltin (Lm10,000) depozitu fuq l-ordni, ghaxart elef lira Maltin (Lm10,000) meta issir il-konsenja u l-bilanc jithallas fi zmien sitt xhur mill-konsenja tal-makkinarju kollu;

Premess illi wahda mill-magni illi kellha tigi konsenjata u cioe' il-Hollymatic 54 Burger Former and Stacker bil-prezz ta' tlett elef u mitt lira Maltin (Lm3,100) giet konsenjata b'difett serju fiha u cioe' illi l-imsemmija magna ma hiex tajba sabiex taghmel ix-xoghol li suppost taghmel u cioe' li tiffirma u tpoggi il-burgers fuq xulxin;

Premess illi s-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited informat verbalment ghal diversi drabi lis-socjeta' Philip Pace and Sons Ltd. bid-difett imsemmi, izda l-imsemmija magna ghadha sallum ma tahdimx tajjeb, bil-konsegwenza illi s-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited sofriet u ghadha issofri danni u spejjez kbar kif ukoll telf ta' profitti kif jigi pruvat waqt is-smiegh tal-kawza;

Premess illi s-socjeta' Carmelo Cini Poultry Limited kellha ggib espert mill-Ingilterra sabiex jipprova jhaddem l-imsemmija magna u jara xi hsara fiha u dana kollox a spejjez taghha;

Premess illi s-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited imxiet fuq ir-ricetti illi gabet minn ghand is-socjeta'

Kopja Informali ta' Sentenza

rikonvenuta izda xorta l-imsemmija magna ma hadmitx u ghadha ma tahdimx kif suppost;

Is-socjeta' attrici Carmelo Cini Poultry Products Limited talbet li din l-Onorabbli Qorti:

1. Taqta' u tiddeciedi illi l-magna msemmija hija difettuza u ta' livell u kwalita' hazina u inferjuri ghal dik ordnata mis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited;

2. Taqta' u tiddeciedi illi stante illi qabel ma gie konsenjat il-makkinarju ordnat mis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited, gie konsenjat l-ewwel il-flavours u ngredjenti ta' l-ikel illi lahqu skadew u kellhom jintremghu minhabba illi s-socjeta' rikonvenuta Philip Pace and Sons Ltd. kienet tardiva ferm fil-konsenja tal-makkinarju ordnat mis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited, l-imsemmija somma ta' elfejn, seba' mija u sebgha u tletin lira Maltin u sebgha u tmenin centezmu (m2,737.87) ma hiex dovuta mis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited lis-socjeta' rikonvenuta;

3. Tordna lis-socjeta' rikonvenuta Philip Pace and Sons Ltd. tikkonsenja magna gdida u skond ma giet ordnata mis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited flok il-magna difettuza konsenjata jew fin-nuqqas ulterjorment tordna lis-socjeta' Philip Pace and Sons Ltd. tiehu lura l-magna difettuza u trodd lura l-prezz ta' l-istess magna lis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited;

4. Tillikwida l-ispejjez, telf ta' profitti u danni kollha konsegwentement sofferti u li ghadha issofri s-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited;

5. Tikkundanna lis-socjeta' rikonvenuta Philip Pace and Sons Ltd. sabiex thallas lis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet legali kontra is-socjeta' attrici

Rat l-eccezzjonijiet tal-atturi ghall kontrotalba tal-konvenut a fol. 27 fejn eccepew li:

1. Preliminarjament l-irritwalita' u n-nullita' tal-kontro-talba stante li ma hiex qed tigi proposta mill-konvenut kif imharrek.

2. Illi l-kontro talbiet huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li mhux minnu li s-socjeta' attrici rikonvenuta naqset milli tikkonsenja l-makkinarju kif miftiehem. Mhux minnu lanqas li l-prezz tal-makkinarju diskuss bejn il-partijiet fl-elf, disa' mija u sitta u disghin (1996) kien ta' tlettax-il elf, hames mija u tmenin lira Maltin (Lm13,580). Il-ftehim fl-elf, disa' mija u sitta u disghin (1996) kien illi l-makkinarju jigi mibghut mill-Ingilterra wara li l-konvenut jikkonferma l-ordni permezz ta' depozitu ta' hamsin fil-mija (50%) tal-prezz pattwit. Sakemm dan id-depoziutu ma sarx kif miftiehem il-merkanzija ma kellhiex tintbghat mill-Ingilterra.

3. Illi l-allegazzjoni tal-konvenut li rema' l-konsenja ta' flavours u ingredjenti hija kontestata. Fi kwalunkwe kaz kien hu stess li naqas milli jeffettwa d-depoziutu miftiehem sabiex il-makkinarju jkun jista' jigi ordnat u trasportat lejn Malta. Ghan-nuqqas tal-konvenut m'ghandiex tinzamm responsabbli s-socjeta' attrici.

4. Illi l-kontro talbiet tal-konvenut huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li fl-ewwel (1) ta' Mejju, 1999, tlett snin wara li l-konvenut qed jallega li rema' l-flavours u l-ingredjenti, huwa resaq fuq Sales Contract gdid fuq l-istess makkinarju fejn il-partijiet ftehm u li l-prezz globali kien ta' disgha u ghoxrin elf, hames mija u disa' lira Maltin (Lm29,509), fejn ghal darb'ohra l-partijiet ftehm u li l-ordni tigi konfermata mal-hlas ta' hamsin fil-mija (50%) tal-prezz u cioe' ghaxart elf liri Maltin (Lm10,000) oltre il-hamest elf liri Maltin (Lm5,000) gia mhallas fil-elf, disa' mija u sitta u disghin (1996). Kien biss wara li sar tali depoziutu li l-makkinarju gie trasportat mill-Ingilterra lejn Malta u konsenjat lill-konvenut.

5. Illi s-socjeta' attrici imxiet strettament mat-termini tal-ftehim u ghalhekk ma hi responsabbli ghal ebda danni.

Kopja Informali ta' Sentenza

6. Illi l-ewwel kontro-talba u r-raba' eccezzjoni sabiex jigi dikjarat li l-magna Hollymatic 54 Burger Former and Stacker giet konsenjata b'difett latenti hija perenta ai termini tal-artikolu 1431(1) tal-Kodici Civili.

7. Illi l-kontro-talba ghall-konsenja ta' magna gdida hija infondata fid-dritt stante li din ma hiex konformi mal-provvedimenti tal-Kodici Civili.

8. Illi mhux minnu li l-magna de quo kienet afflitta minn difett latenti. Meta din il-magna giet ezaminata minn teknici inkarigati mis-socjeta' attrici irrizulta li l-konvenut ma kienx qed jimxi mal-istruzzjonijiet tal-uzu tal-istess, b'mod partikolari il-kwalita' u l-ammont ta' ingredjenti mitfugha fiha.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-decizjoni preliminari taghha a fol. 52 li biha cahdet l-ewwel zewg eccezzjonijiet tal-konvenut;

Rat id-decizjoni preliminari taghha a fol. 77 li biha laqghet l-ewwel eccezzjoni ta' l-atturi ghall-kontrotalba tal-konvenut u ddikjarat il-kontrotalba bhala nulla billi giet proposta mill-konvenut mhux kif imharrek;
Rat in-nota ta' l-atturi;

Rat in-nota tal-konvenut tal-24 ta' Jannar 2003;

KONSIDERAZZJONIJIET

Illi b'verbal tas-26 ta' Gunju, 2002 Dr. Vella ghall konvenut kienet talbet in-nomina ta' perit tekniku biex jezamina l-magna konsenjata. Dr. Mangion oppona t-talba billi qabel xejn kellu jigi deciz li l-eccezzjoni tal-konvenut li l-makkinarju de quo huwa kolpit minn difett latenti hija perenta kemm minhabba d-dekors tal-perjodu ta' sitt xhur mill-bejgh u konsenja ta' l-istess, kif ukoll peress li l-

Kopja Informali ta' Sentenza

konvenut naqas li jiddepozita l-istess makkinarju taht l-Awtorita tal-Qorti u dan konformament mal-gurisprudenza tal-Qrati taghna in materja.

Fil-11 ta' Novembru, 2002 l-kawza thalliet ghas-sentenza ghal lum fuq l-eccezzjoni tal-konvenut li l-makna kienet affetta minn difett latenti u s-sottomissjoni ta' l-attur li l-eccezzjoni hija perenta.

Fir-raba' eccezzjoni tieghu l-konvenut eccepixxa li *minghajr pregudizzju ghall-premess, wahda mill-bicciet tal-makkinarju konsenjat mis-socjeta' attrici ma hux tal-livell illi gie ordnat minn Carmelo Cini Poultry Products Limited u aktar minn hekk huwa minus b'difett latenti, liema difett ikkawza telf ta' profitti, danni u spejjez kbar lis-socjeta' Carmelo Cini Poultry Products Limited.*

Jigi rilevat li l-atturi kienu kkonsenjati lill konvenut aktar minn magna wahda (ara Dok JC1 a fol. 92) filwaqt li l-eccezzjoni tal-konvenut tikkoncerna biss magna wahda li hija l-burger machine.

Illi mill-provi mismugha jirrizulta li dawn il-magni gew konsenjati f'Awissu, 1999 (ara xhieda tal-konvenut a fol. 91) u l-ilment tieghu ma kienx li l-magna tal-burgers ma kienitx tal-kwalita pattwita imma li dina kienet difettuza u li mill bidu nett ma kienitx qed tahdem sew.

Il-konvenut ghalhekk kellu zewg rimedji miftuhin ghalih skond l-artikolu 1427; jew li jaghti lura l-haga u jitlob ir-radd tal-prezz (azzjoni redibitorja) jew izomm il-haga u jitlob lura dik il-bicca mill-prezz li tigi stabbilita mill-qorti (azzjoni stimatorja).

Fil-kaz in ezami l-konvenut zamm il-magna ghandu u baqa' juzaha u ma ddepozitahix taht l-awtorita' tal-Qorti (ara sentenza Kum MB Vella vs Mifsud 2 ta' Novembru, 1990). Billi zamm il-magna ghandu l-unika azzjonji li hu setgha jipproponi kienet dika stimatorja, u kellu sitt xhur zmien minn dak in-nhar tal-kunsinna tal-makna (artikolu 1431(1) jew minn dak in-nhar li kixef id-difett. Hu kellu

Kopja Informali ta' Sentenza

jipprocedi b'azzjoni u mhux per via d'eccezzjoni (ara App J. M. Dalli vs G. Pattiniott 19.5.2000).

Fil-kaz in ezami l-kunsinna tal-magna saret f'Awissu, 1999 u skond il-konvenut kellha problemi mill-bidu nett. Ghalhekk hu kellu sa Frar 2000 biex jipprocedi mentri fil-fatt hu pprezenta biss eccezzjonijiet ghat-talba attrici fil-21 ta' Lulju, 2000 u kontrotalba fl-istess data; liema kontrotalba pero' diga giet dikjarata nulla mill-Qorti bis-sentenza fuq citata.

Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi billi tiddikjara li l-azzjoni li kellu l-konvenut hija perenta billi ghaddew aktar mis sitt xhur prevvisti mill Ligi.

Konsegwentement il-Qorti ma tistax tilqa' t-talba tal-konvenut biex jigi nominat espert biex jezamina l-makna tal-burgers.

Li jibqa' li jigi deciz hija t-tielet eccezzjoni tal-konvenut li tirrigwarda l-mertu cioe' li s-somma illi qed tippretendi is-socjeta' attrici ma hiex dovuta kollha, anzi jekk hi dovuta xi somma huwa dovut ammont ferm anqas minn dak pretiz mis-socjeta' attrici; naturalment mhux a bazi li l-magna kienet difettuza.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi
il-Qorti tiddeciedi
billi tichad ir-raba' eccezzjoni tal-konvenut, spejjez ghall konvenut;
u tiddifferixxi l-kawza ghall-provi kollha li fadal tal-partijiet fuq it-tielet eccezzjoni ghall 10 ta' Marzu, 2003 fl-10.00 am.

-----TMIEM-----